

detský čin roka

DETSKÝ ČIN ROKA 2016

16. ROČNÍK PROJEKTU SA KONÁ POD ZÁŠTITOU PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY ANDREJA KIŠKA.

ZAPOJTE SA
DO DETSKEJ
POROTY!

PODPORIŤ
DOBRÝ SKUTOK
ROVESNÍKOV JE TIEŽ
VEĽKÝ ČIN!

16. ročník projektu
sa koná pod záštitou
Ministerstva školstva,
vedy, výskumu a športu

www.detskycin.sk

Generálny partner:

Nadácia

Hlavný partner:

GENERALI

Mediálny partner:

RÁDIO EXPRES

Alte! Tech

DiXit

LUDIA
LUDOM
SK

LIGA
ZA DUŠEVNÉ
ZDRAVIE

Partneri:

NÁRODNÉ
OSVETOVÉ
KONFERENČNÉ
KONFERENČNÉ

ONAV

Slovenská
POŠTA

SLOVENSKEJ
ELEKTRARNE

DETSKÝ ČIN ROKA 2016

Už šestnásty rok vždy v júni s očakávaním nazeráme do poštovej schránky a tešíme sa na listy od detí, pedagógov, rodičov...

Aj tento rok sme dostali veľa listov a spolu je to 5317 detí, ktoré individuálne alebo v kolektíve urobili niečo dobré, pomohli blízkym ľuďom či ľuďom úplne neznámym, ochránili zvieratá i prírodu...

Po starostlivom prečítaní listov bolo v užšom výbere v každej kategórii od 15 do 32 listov a to je vždy veľmi ťažké vybrať iba 5 nominovaných príbehov. Dobré skutky detí nie sú merateľná disciplína ale nemerateľná a často na prvý pohľad neviditeľná vrúcnosť, ľudskosť a empatia detí, ktorým záleží na tom, aby bol svet lepší a krajší.

Každý rok je niečím špecifický a tento rok sa nazbieralo veľa krásnych a silných listov, ktoré hovorili o nasledovných detských skutkoch:

- ♥ záchrana ľudských životov v rôznych nečakaných situáciách a nehodách
- ♥ darovanie vlasov pre detských onkologických pacientov
- ♥ rôznorodé finančné zbierky pre deti, ktoré potrebovali pomoc
- ♥ nezištná pomoc, rešpekt a spolupráca pri začleňovaní zdravotne postihnutých kamarátov v škole i mimo nej
- ♥ vrátenie stratených cenných vecí ako peňaženky, mobily...
- ♥ pomoc neznámym ľuďom na ulici
- ♥ potravinové zbierky pre ľudí v núdzi
- ♥ zachránené mačičky, psíkovia, vtáčiky, lesné zvieratá...

Bolo veľmi ťažké vybrať, ale nakoniec sa to spolu s výberovou komisiou podarilo. A tak už šestnásty rok máte možnosť prečítať si v malej knižôčke o dobrých skutkoch detí. Možno sa vám budú niektoré príbehy zdať neuveriteľné a iné naopak, dôverne známe.

My sme presvedčení o sile dobra. Veríme, že to dobré, čo zo seba deti vedia dať svojmu okoliu si zaslúži pozornosť, pochvalu i ocenenie. **Žiadny dobrý skutok nie je zbytočný a nestratí sa.** Vždy sa nájde niekto, koho poteší.

Veríme, že aj tento rok budú vybrané príbehy inšpiráciou pre deti, pedagógov i verejnosť.

Milí učelia, milé deti,

Veľké poďakovanie, patrí vám, milí učelia a vychovávateelia. Vaša podpora a práca s deťmi v projekte Detský čin roka je nezameniteľná a mimoriadne dôležitá.

Uvedomujeme si, aké je náročné viesť deti k pozitívnym hodnotám, hoci nás dennodenne zahlcujú informácie, ktoré nemajú s dobrými úmyslami, spolupatričnosťou, láskou a úctou nič spoločné.

Ďakujeme deťom, ktoré sa vedeli v správnej chvíli postaviť na stranu dobra a zachrániť životy, pomôcť v rodine, spolužiakom, kamarátom, iným ľuďom či prírode. Ďakujeme deťom, ktoré nám o svojom skutku napísali.

Ďakujeme deťom, ktoré svojou vnímavosťou a citlivosťou vedeli rozpoznať dobré skutky iných detí a napísali nám o nich.

Ďakujeme i rodičom, susedom, známym i neznámym, ktorí sa rozhodli napísať o dobrých skutkoch detí a podporili tak myšlienku dobra a spolupatričnosti.

Projekt má už šesťnásť rokov a žije svoj život na školách i v našom každodennom živote. Ďakujeme všetkým, ktorí sa do tohto spoločného reťazenia dobra zapojili.

Saša Broadhurst-Petrovická, koordinátor projektu a štatutár OZ Detský čin roka
Magdaléne Fábryová, koordinátor projektu

Žiaci 5.C šk. - ZŠ Stančová - Košice

Detský čin roka 2015/2016

Už púšto niekoľko rokov, odkedy sme pomáhali nášmu bývalému spolužiakovi. Keď ležal v nemocnici, každý zo žiakov 11.C mu napísal krátku esej. No len jedna z nich bola zverejnená v časopise "Detský čin roka". Vyhrali sme 1. miesto. Moji spolužiaci išli do Bratislavy a mene hiedy - pre cenu. Vyhrali sme krásny magnetofón. Dnes sme už v 5.C hiedy a rozhodli sme sa venovať ho deťom na košickú onkológiu. Zaslúžia si to oveľa viac, ako my.

*Mariana Balkankova
a býv. št. uč. Kolajon*

AKO PREBIEHA HLASOVANIE

V nasledujúcich mesiacoch október a november prebieha hlasovanie. Paralelne prebiehajú dve hlasovania: Detská porota a Online anketa pre verejnosť

Detská porota

To je etapa tohto celoročného projektu, ktorú, my organizátori, považujeme za najcennejšiu časť projektu. Je skrytá, nie medializovaná ale veríme, že má veľký význam.

Projekt nechápeme ako súťaž, ale ako možnosť motivovať deti k pozitívnym hodnotám. Nominované príbehy čítajú pedagógovia s deťmi na vybraných vyučovacích hodinách a v školskom klube. Deti sú tak skutočnými pozitívnymi vzormi pre iné deti ale i dospelých, čo je mimoriadne dôležité najmä dnes, keď žijeme krízu hodnôt.

V roku 2015 sa do detskej poroty zapojilo **163 223 detí z 845 slovenských škôl**.

Do škôl zasielame brožúry s nominovanými listami. Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v kategórii Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin. Práve Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský čin roka 2016. Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2016.

Prečítajte si s deťmi o dobrých skutkoch, zapojte sa do detskej poroty a pridajte hlas tomu, ktorý považujete za najcennejší.

Tešíme sa na Vaše hlasy.

Online anketa pre verejnosť v spolupráci s darcovským portálom ĽudiaĽuďom.sk

Anketu pre verejnosť organizujeme predovšetkým pre dospelých, ktorí touto formou môžu prispieť na projekt, podporiť dobro a hlavne sa inšpirovať dobrými skutkami detí. Jeden skutok za všetky kategórie, ktorý získa najväčšiu podporu verejnosti, dostane ocenenie Cena ĽudiaĽuďom.sk

S pravidlami ankety hlasovania sa môžete oboznámiť priamo na portáli ĽudiaĽuďom.sk alebo prostredníctvom webstránky **DetskyCin.LudiaLudom.sk**

PRAVIDLÁ DETSKEJ POROTY

Súčasťou detskej poroty sa môžu stať žiaci základných škôl, špeciálnych základných škôl a primy až kvarty osemročných gymnázií tým, že sa zapoja do hlasovania.

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v Cene Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin.

Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský čin roka 2016. Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu Detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2016.

Každá škola, ktorá sa zapojila do ankety a ktorej žiak bude ocenený v jednej z kategórií, získa vecný dar.

Každá škola, ktorá sa zapojí do detskej poroty, bude zaradená do žrebovania o výlet pre celú triedu do najmodernejšieho interaktívneho infocentra na Slovensku, do Energolandu v Mochovciach (www.energoland.sk).

Výber skutkov do každej kategórie pripravila výberová komisia v tomto zložení:

- PaedDr. Mária Tekelová, zástupca Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR
- Prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc., Ústav humanitných štúdií
- Mgr. Halka Marčeková, scenáristka programov pre deti
- Patrícia Jariabková, moderátorka
- Ľubica Zelížňáková, psychológ – LVS Bratislava
- Saša Broadhurst-Petrovická, koordinátorka projektu

HLASOVANIE

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému zo skutkov v každej zo šiestich kategórií a tiež v Cene Sašky Fischerovej – Malý veľký čin.

1. ZÁCHRANA ŽIVOTA

2. POMOC V RODINE

3. POMOC ROVESNÍKOM

4. POMOC ĽUĎOM

5. POMOC PRÍRODE

6. DOBRÝ NÁPAD

CENA SAŠKY FISCHEROVEJ – MALÝ VEĽKÝ ČIN

Svoje hlasovanie zaznamenajte na hlasovací lístok, vzor ktorého nájdete v tomto materiáli.

Prosíme pedagógov a žiakov, aby zasielali hlasovacie lístky najneskôr do 25. novembra 2016 na adresu: OZ Detský čin roka, Ševčenkova 21, 85101 Bratislava

Hlasovať môžete aj na www.detskycin.sk

I. kategória: ZÁCHRANA ŽIVOTA

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Odvaha, risk, rozvaha
- Zodpovednosť a následky
- Normy, zásady, dodržiavania pravidiel
- Duchaprítomnosť, samostatnosť, spolupráca
- Hodnota ľudského života
- Vedieť podať prvú pomoc
- Skúška charakteru v krízovej situácii
- Hodnoty: skromnosť, nezištnosť, obetavosť

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII ZÁCHRANA ŽIVOTA

Záchrana ľudského života / list A

Diana zachránila život mame, uštipnutej osou

„Mamka je od minulého roka veľmi alergická na osí jed. Bol podvečer a rozhodli sme sa ísť na chatu. Môj ocko odišiel na volejbal so svojou skupinou. My s mamkou sme začali variť večeru. Ja som tam vtedy bola s mamkou sama. Do chaty nám vletela osa. Začala lietat' po celej chate. Mamka sa jej zľakla a začala mávať rukami, aby ju odohnala a vtedy ju pichla osa presne do hrudníka. Hneď som sa rozbehla po mamkine lieky a injekciu adrenalín. Pichla si tu injekciu a dala lieky. Sadla si na stoličku a už bola celá červená. Ihneď som volala ockovi, aby sa vrátil, že mamku pichla osa. Za ten čas, čo som volala s ockom, mamke sa začalo veľmi ťažko dýchať. Stále som jej opakovala, aby sa so mnou rozprávala a vnímala ma. Skríkla som na ňu, lebo ma už nevnímala. V tom momente len ostala sedieť na stoličke, pretože odpadla. Začala som plakať, pretože som sa veľmi zľakla. Rýchlo som ešte raz volala s plačom ockovi, aby prišiel čo najrýchlejšie, že mamka odpadla. Bosá som vybehla k všetkým blízkym susedom a kričala som o pomoc. Keď došli ku mne, vysvetlila som im, čo sa stalo. Požiadala som ich, aby rýchlo zavolali sanitku. Vtedy čo som bola dole u susedov, ďalší sused našiel mamku na zemi ako spadla zo stoličky. Ocko prišiel a snažil sa mamku prebudiť. Záchranári hovorili, aby sme jej priložili niečo studené ku krku. Ja bosá som behala po drapľavej ceste dole do bufetu, aby mi dal 5-kilové hranolky z mrazničky. Mamka sa prebrala. Nebola pri plnom vedomí, ale vedela, kto je a kde je. Prišla sanitka, dali jej všelijaké injekcie. Keď ju dovezli do nemocnice, brali jej odber krvi a dali jej aj infúzie. Mala opuchnuté palce na rukách, boli fialové. Mamka sa mala neskôr lepšie, ale nechali si ju tam aj cez noc. Na ďalšie ráno ju pustili domov. Mamka sa doma poriadne vyspala a každé dve hodiny si merala tlak. A stále sa to zlepšovalo. Teraz už viem, čím chcem byť, keď budem dospelá. Chcem byť záchranárom, aby som mohla zachraňovať životy iných ľudí. Ako tí istí ľudia dopomohli zachrániť život mojej mamke.“

List napísala a skutok vykonala Diana Šantrúčková, v šk. roku 2015/2016
žiačka 5. triedy, ZŠ Komenského 1, Michalovce

Záchrana ľudského života / list B

Deti pomohli kamarátom, pod ktorými sa preboril ľad

„Bol to obyčajný zimný deň ...Ja a moji kamaráti Kika, Niky, Lea, Niko a Samo sme sa po škole vybrali na guľovačku. Prišla ešte aj Paula, a tak sme sa guľovali, až kým neprišli Mišo a Tomáš. Chlapci navrhli, že by sme sa mohli ísť šmýkať na zamrznuté jazero. Ľad vyzeral byť bezpečný. Najprv ho skúsila Pauli, potom všetci chlapci. Jazero bolo veľké a ľad na ňom sa zdal byť dostatočne hrubý na šmýkanie, napriek tomu sme sa my ostatní spočiatku neodvážili naň vstúpiť, a len z brehu sme sledovali, ako naši spolužiaci na ľade šantia. Dlho sme to však nevydržali a pridali sme sa k nim tiež. Odrazu však ľad začal pukať, tak sme všetci z neho zutekali na breh. Chlapci však vymysleli, že ľad puká len preto, lebo svieta slnko. Samo a Niko nás chceli presvedčiť, že ľad je bezpečný, tak začali na ňom obaja spolu skákať. Skočili prvýkrát, nič sa nestalo. Skočili druhýkrát, tiež sa nič nestalo. Vyskúšali to aj tretíkrát, ľad pukol máličko. No keď skočili štvrtýkrát, pukanie bolo počuť aj pri neďalekých domoch. Všetci sme ich presvedčali, aby zišli z ľadu dole, ale chalani boli tvrdohlaví. Skočili aj piatykrát, no vtom sa už pod nimi ľad roztrieštil na márne kúsky. Spočiatku sme boli všetci v šoku a v rýchlosti sme nevedeli, čo máme robiť. Niky schmatla pohotovo Nikolasa za rukáv bundy a vytiahla ho von. Samo bol však ešte stále až po ramená v ľadovej vode, v ktorej dostal krč a nevedel vyjsť von. Všetci sme mu natrčili ruky, ale bol príliš ďaleko od brehu, a my sme nedočiahli. Keď k nám konečne vystrel ruku, všetci sme ho schmatli a vytiahli ho von na breh. Bol vystrašený, celý mokrý až po krk, drkotal zubami a bola mu strašná zima. Kika bývala našťastie neďaleko jazera, tak sme sa chytrou pobrali k nim. Samo sa rýchlo osprchoval v horúcej vode a sadol si pred krb v teplom oblečení, ktoré mu požičala Kika. Uvarili sme mu horúci čaj, ktorý ho zahrial. Napokon našťastie všetko dobre dopadlo. Bol to pre nás všetkých nezabudnuteľný a poučný deň, ktorý si už ale nikdy nechceme zopakovať.“

List napísala Júlia Héderváriová zo VI.B. Skutok vykonali v šk.r. 2015/16 žiaci VI. B zo ZŠ J. A. Komenského, Nová cesta 9, Tvrdošovce: Kristína Kuruczová, Nikoleta Fucsíková, Paulína Harendarčíková, Lea Javorčíková, Michal Buják, Tomáš Masarovič a Júlia Héderváriová.

Záchrana ľudského života / list C

Viktória podala prvú pomoc spolužiačke pri astmatickom záchvate

„V ten deň prebiehalo vyučovanie-tvorivé dielne v neďalekom kultúrnom dome. Odviedli sme deti do kulturáku, porozdeľovali do jednotlivých „manufaktúr“. Deti sa hneď pustili do práce, Všetko prebiehalo „štandardne“... Keď tu zrazu pribehla za mnou kolegyňa, že Lucka, žiačka 8. A triedy, má vysokú horúčku a kolabuje! Priskočil som k nej chytil som ju za čelo a bolo veľmi horúce. Dievča ledva dýchalo, nevedelo zo seba vydať ani pol súvislej vety. Jediné, čo som zaregistroval bolo, že sa nemôže nadýchnuť. Tak sme ju rýchlo uložili do stabilizačnej polohy na poskladané stoličky a kolegyňa odbehla do školy po auto, že ju odvezie k rodičom. Ja som zatiaľ šiel navlhčiť vreckovku, aby mala Lucka chladiaci obklad na čelo. Bledá Lucka sa v panike postavila a bľabotala niečo o tom, že ide za Viki, jej spolužiačkou, že ona jej pomôže. Okamžite som ju usadil na stoličky a ukludnil ju, že za Vikinou pôjdem ja. Vbehol som do sály zavolať Viki od pracovného stola a v krátkosti jej vysvetlil, aký máme problém. Vikina hneď vedela kolká bije! Informovala ma, že Lucka má astmatický záchvat a treba jej dať inhalátor. Lenže ani Lucia ani Viktória ho práve pri sebe nemali. Zabudli ho v škole. Avšak Vika nelenila, vbehla do sály, a doniesla igelitový sáčok. Priložila ho k ústam Lucke a navigovala ju, čo má robiť. Presne toto Lucka potrebovala, lebo

po niekoľkých vdychoch do igelitáku sa jej vrátila červeň do líc a konečne mohla, síce trhane, ale aspoň trochu dýchať. Viktorka ju zatiaľ utešovala, aby sa nebála, že ona sama je astmaticka a takéto stavy už zažila a že určite jej to pomôže, len sa musí ukludniť. Proste, správala sa ako profesionálna záchranárka... Medzitým už kolegyňa došla s autom, usadili sme doň Lucku spolu s Viktóriou a odviezli do susednej dediny, kde Lucia býva. Už sme sa pomaličky utešovali, že máme najhoršie za sebou, keď tu Lucka zahlásila, že sa opäť nemôže nadýchnuť!!! Ten pocit paniky a bezmocnosti nepravjem zažiť nikomu!!! Ale naša 14-ročná Viki nestrácala naďalej hlavu a pokojným hlasom vydávala pokyny Lucke, čo a ako má robiť, aby sa nezadusila. Na tretí pokus sa konečne Lucka nadýchla. Šťastne sme dorazili pred dom Luciiých rodičov, ktorí našťastie boli doma. Po informáciách, ktoré sme im poskytli, okamžite sadli do auta a odviezli dcéru do nemocnice, kde si ju zopár dní nechali. Až po čase sme sa od rodičov dozvedeli, že do nemocnice prišli skoro v „hodine dvanástej“ a nebyť odbornej prvej pomoci našej Viktory, nemusela to Lucka ani prežiť!!! Až vtedy sme si s kolegyňkou uvedomili, čo sa vlastne v ten deň stalo a aký veľký čin Vikina vykonala pre svoju spolužiačku. Boli sme jej osobne poďakovať a na porade aj navrhli na pochvalu. Ona však všetko zobrala so skromnosťou jej vlastnou a doteraz si myslí, že urobila len niečo „samozrejmé“. My si naopak myslíme, že v dnešnej egoistickej dobe sa také správanie u detí vidí málokedy.

List napísali Mgr. Imrich Fagula a Mgr. Zuzana Tóthová – pedagógovia, skutok vykonala Viktória Chovanová, v šk. roku 2015/2016, žiačka 8. triedy, ZŠ SNP 121, Rozhanovce

Záchrana ľudského života / list D

Dušan a Tomáš zachraňovali životy pri leteckom nešťastí

„...Dušan a Tomáš boli vždy milí, usmievaví, veselí chalani... V osudný deň, 20. augusta 2015, Tomáš pomáhal známemu na záhrade. Dušan bol doma so svojou mladšou sestrou sám a pracoval v záhrade. Krátko pred pol desiatou nastal neskutočný rachot, silný zvuk motora, turbulencie a pád...

Keď Dušan videl kolíziu lietadiel na oblohe, utekal za sestrou do domu, aby vyšla von. Mal obavu, že lietadlo by mohlo spadnúť na dom. V tom okamihu ako Dušan vychádzal z domu zachraňovať ľudské životy, okolo bežal Tomáš. Tak zavolali na opodiaľ idúceho pána. Nasadli mu na štvorkolku a išli pomáhať. Cestou k nim prisadlo ešte zopár dospelých ľudí. Dušan s Tomášom ako prví lokalizovali miesta pádu lietadiel, ako prví vedeli podať informácie o mŕtvych, či zranených. Keď prišli k jednému zo spadnutých lietadiel, bolo v plameňoch – horelo po dopade na zem. Videli len horiace ľudské telá, cítili zápach, smrad a veľkú horúčavu. Tu už pomoci nebolo. Chalani sadli do štvorkolky a prášili si to cez hory hľadať ďalšie lietadlo. Aj to bolo v ťažko prístupnom teréne. Cestou stretli ženu – parašutistku, ktorá sa nevedela zorientovať v teréne. Vzali ju so sebou...po krátkom čase zbadali v lese z diaľky trosky lietadla. Rozumne nezaparkovali štvorkolku hneď blízko vraku, ale opodiaľ, aby sa v prípade výbuchu nestala ďalšia tragédia a utekali k vraku zachraňovať. Tomáš, Dušan bez váhania bežali k lietadlu na pomoc. Nevedeli, či vybuchne alebo nie – pomáhať a zachrániť – to bol ich cieľ. Ostatní dospelí, ktorých viezli zostali poniže miesta dopadu. Tomáš s Dušanom našli ďalších ľudí z posádky lietadla. ...Našli ešte jedného muža, čo ešte dýchal a bolo potrebné zaviesť záchranárov na miesto tragédie... A tak sa začala cesta pomoci a záchran. Žiaľ, zranenia posádok boli nezlučiteľné so životom. Na mieste všetci skonali. Keď chlanci prišli do dediny, hľadali zdravotníkov a záchranárov. Tomáš vystúpil zo štvorkolky, aby uvoľnil miesto lekárom a policajtom. Dušan bol jediným spojivkom medzi troskami lietadla a záchraným

štábom. Vozil ich na miesto nešťastia... a keďže policajti uzavreli priestor, nikto nevstúpil za pásku okrem záchranárov a Dušana, a tak Tomáš musel zostať v dedine. Opodiaľ kontroloval svojho kamaráta, ktorý sa v ten deň stal hrdinom, ktorému bola veľká opora kamarátova prítomnosť, jeho povzbudivé slová a najmä chlapčenské priateľstvo...

Je to malé hrdinstvo mladých chlapcov, ale veľký čin ľudskosti, s ktorým som sa chcela s vami podeliť. Medzi domácimi v obci ich volajú hrdinovia... a zostali stále skromní, usmievaví a pokorní. Hoci sú chlapci teraz študentmi na strednej škole, stále sú našimi bývalými žiakmi a máme sa od nich veľa učiť."

List napísala Jolana Holíčková, skutok vykonal Tomáš Chovanec, v šk. roku 2015/2016
žiak SPŠ Dubnica nad Váhom a Dušan Gábor, v šk. roku 2015/2016 žiak ZŠ Mikušovce

Záchrana ľudského života / list E

Prváček Samko statočne pomáhal pri záchrane dedkovho života

„Som učiteľka prvákov a toto je príbeh, ktorý mi porozprával môj žiak.

...Cez zimné prázdniny som bol u starých rodičov. Bývajú pri lese neďaleko dediny. V pondelok večer po Vianociach, psi veľmi brechali. Aj náš Tobi, ktorého máme dnu v dome. Dedko vypustil Tobihu vonku. Zrazu všetko stíchlo. Po chvíli dedko išiel po Tobihu. On sa však neozýval, tak ho dedko išiel hľadať okolo domu. Všade bola tma. Začul som hrozný krik môjho dedka. Povedal som babke, že dedko veľmi kričí. Babka vybehla von, aj ja. Videli sme dedka ako skrčený ide k nám a kričal, že ho prepadli a že máme volať záchranku a políciu. Dedko veľmi krvácal. Niekoľkokrát ho pichli nožom. Vošiel dnu do domu a len si sadol. Babka povedala, že budem tlačiť dedkovi dve rany. Povedal som, že áno tak som silne tlačil takými vankúšikmi tie rany. Aj babka mu tlačila rany. Popri tom, sme sa ešte rozprávali s tetou po telefóne, ktorá nám hovorila čo máme robiť. Veľmi som sa bál, neplakal som, len som tlačil rany. Tak silno som tlačil až ma ruky boleli. Babka mi povedala, že dedko môže vykrvacať, lebo berie lieky aby nemal hustú krv. A tak som tlačil na tie rany a tlačil a tie stále krváčali. Babka už bola zúfalá. Dedko sa cítil čoraz horšie a horšie. Trvalo to dlho. Vonku bolo škaredé počasie, samé blato. Záchranári a policajti museli ísť peši. Zavolali aj požiarnikov, ktorí mali štvorkolku. Všetci prišli až po hodine. Potom ošetrili dedka a odviezli ho na štvorkolke. To už aj mne bolo zle a zvracal som. Všetci mi povedali, že som bol statočný. Ostali s nami dvaja policajti. Ja som ale stále bál a nemohol som zaspáť. Po chvíli prišla za mnou mamka a jej bratia. Mamka mi dala nejaké lieky uložila do postele a ostala pri mne. Konečne som zaspal. Na druhý deň sme sa dozvedeli, že dedko je vo veľmi kritickom stave. Mal silné krvácanie do hrude, prepichneté pľúca, aj črevá. Dva krát ho operovali. Veľmi som chcel, aby sa dedko vrátil k nám. Je to človek, ktorý sa tak ľahko nevzdáva. Zabojoval a postupne sa zotavuje. Všetci sme radi, že je s nami. Babka mi povedala, že som jej bol veľkou oporou. Bojím sa, ale už nie tak ako vtedy. Ťažko sa mi zaspáva. Babku aj dedka mám veľmi rád. Strach pomaly ustupuje."

List napísala Mgr. Margaréta Lapčáková, pedagóg, skutok vykonal Samuel Bezák,
v šk. roku 2015/2016 žiak 1. triedy, ZŠ Wolkerova 10, Bardejov

2. kategória: POMOC V RODINE

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Každodenné povinnosti v domácnosti, deľba práce
- Docenenie rodičov, úcta k ich práci
- Láska a rešpekt voči jednotlivým členom rodiny
- Vzťah k starým rodičom – čo všetko pre nás urobili a čo môžeme urobiť my pre nich
- Pocit zmysluplnosti našich skutkov voči najbližším
- Spoluzodpovednosť a spolupatričnosť v rodine
- Schopnosť a ochota zastúpiť dospelých členov rodiny v krízových situáciách
- Lenivosť – schopnosť ju prekonať
- Dobrý skutok – čo je samozrejmá a čo hodné ocenenia

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC V RODINE

Pomoc v rodine / list A

Zojka pomáha mamičke po autonehode

„Kto je vlastne Zojka? Je to moja sesternica. Zojkina mamička mala autonehodu.

Bola ťažko zranená, mala zlomeniny na oboch nohách. Veľmi ťažko chodí, nemôže sa namáhať, dvíhať ťažké predmety, zohýbať sa. Zoja rada pomáha svojej mamičke. Neveríte? Každé ráno jej varí kávičku, kŕmi mačičku, uprace posteľ. Cez víkend vešia bielizeň, chodí nakupovať, vysáva. Stíha i školské povinnosti, dobre sa učí. Najviac ju obdivujem, že sa naučila mamičke pichať injekcie.

Verili by ste, že Zoja má len jedenásť rokov? Tiež chcem pomáhať svojej mame, chcem byť ako moja sesternica Zojka. Je pre mňa vzorom.“

List napísala Bianka Mikleová, v šk. roku 2015/2016 žiačka 3. triedy, skutok vykonala Zoja Vargová, v šk. roku 2015/2016 žiačka 6. triedy, ZŠ ul. G. Bethlena 41, Nové Zámky

Pomoc v rodine / list B

Jojko sa s láskou stará o malú sestričku i starého otca

„Volám sa Jojko Kováčik a žijem so svojou mladšou sestričkou Kristínkou u svojich starých rodičov v malom rodinnom domčeku ...Naše detstvo nebolo vždy veselé. Kristínka už druhýkrát musela vytrpieť nie ľahkú operáciu. Tá bola následkom činu jedinej osoby. A tou bola naša mama. Kristínka sa narodila v roku 2008. Mala len 8 mesiacov, keď sa naši rodičia rozviedli. Odstáhovali sme sa aj s mamou ku starkej. Tam sme bývali aj s maminým novým priateľom. Veľmi si už detaily nepamätám, ale v jeden zimný decembrový večer som započul zo sestrinej izby krik. Mama vyšla z jej izby a Kika bola dobitá. Zlomená ruka, noha a fialové líčko. Doteraz nosí na ľavej nohe fixator. Konal sa súd a obaja sme začali spokojne bývať u milovaných starých rodičov. Tí nám venovali všetok svoj voľný čas. Starký pracoval a starká sa so mnou učila do školy. Bol som dobrý žiak, pýšny na samé jednotky na vysvedčení. Situácia sa zmenila operáciou starého otca. Nádor na

mozgu. Veľa sme plakali, lebo starký už nevie chodiť a nerozpráva. Našej milej starkej pribudla ďalšia veľká starosť. Preto po druhej operácii sestričky Kristínky sa jej snažím čo najviac pomáhať tým, že do školy chodím s ňou už len ja sám. Nosím jej školskú aktovku a čakám ju, keď ťažko kráča po školských schodoch s barlamami. Keď je Kika so starkou v nemocnici na rehabilitačnom oddelení, ja zase strážim ležiaceho starého otca. Starký kašle, je zahlienený, neviem mu pomôcť. Veľakrát mám strach, či sa práve vtedy nestane tá najhoršia vec. Veľmi sa bojím, no nemá nám kto pomôcť. Tak som s ním doma sám a nedočkavo čakám na starkú.

V škole už na vysvedčení nemám síce samé jednotky a pribudli mi aj iné povinnosti, ale viem, že robím všetko pre svoju rodinu. Mám ju veľmi rád.”

List napísal a skutok vykonal Jozef Kováčik, v šk. roku 2015/2016
žiak 4. triedy, ZŠ Školská 526/53, Handlová

Pomoc v rodine / list C

Magduška pomáha v domácnosti a stará sa o štyroch bratov

„Milá, usmiata, vždy ochotná pomôcť. Taká je Magdalénka Martinková.

Toto pekné dievča prežívalo svoje bezstarostné detstvo spolu so svojimi rodičmi a 4 bratmi vo vzájomnom porozumení a v harmónii. Keď Magduška navštevovala 5. ročník, prudko sa znížila jej hmotnosť a jej zdravotný stav sa náhle výrazne zhoršil. Po nespočetnom množstve rôznych vyšetrení jej diagnostikovali diabetes mellitus aj celiakiu. Vzhľadom na ťažší stupeň diabetu bola Magduška často hospitalizovaná a mala zameškaných veľa vyučovacích hodín. S pomocou rodičov, súrodencov, učiteľov i spolužiakov sa vždy snažila všetko dobrať a doučiť sa.

Pre oteckovu pracovnú zaneprázdnenosť na väčšinu lekárskeho vyšetrení s ňou chodievala mamička. Pred 3 rokmi sa však situácia zmenila. Magduškina mamička veľmi vážne ochorela, a tak bolo potrebné prevziať celý vchod domácnosti a starostlivosť o súrodencov. Magdalénka, tak ju mamička vždy s láskou oslovovala, sa vo svojich 11 rokoch stala starostlivou gazdinkou. Okrem vedenia domácnosti sa s veľkou láskou starala o svoju ťažko chorú mamičku a ošetrovala ju priam ako profesionálny zdravotnícky pracovník. Starostlivo sledovala jej hodnoty fyziologických funkcií, zabezpečovala jej osobnú hygienu a dokonca jej vymieňala aj zavedené katérie. Popri plnení povinností v škole i doma nemyslela na seba a na závažnosť svojho zdravotného stavu. Hladinu cukru v krvi mala dlhodobo nestabilnú, no pre ňu bolo najdôležitejšie zlepšenie zdravotného stavu jej mamičky.

Jedného dňa Magduška pri príchode do školy pani učiteľke s úsmevom oznámila, že mamičkin zdravotný stav sa trochu zlepšil a už bude môcť absolvovať terapie v nemocnici v Bratislave. Po oznámení tejto radostnej správy sa jej však prudko zvýšila hladina cukru v krvi a Magduška musela zo školy odísť domov. Netušila, že to bol posledný deň, ktorý prežila s mamičkou. V tú noc totiž zomrela. Hoci je Magduškino srdce naplnené hlbokým žiaľom, vie, že túto neľahkú a nezávideniahodnú situáciu musí s pomocou otecka, starej mamy a súrodencov zvládnuť, a vo všetkých oblastiach musí milovanú mamičku nahradiť. Ona sa s ňou z neba s láskou určite pozerá a môže byť na ňu právom hrdá.”

List napísali pedagógovia ZŠ s MŠ sv. Dominika Savia, Dubnica nad Váhom,
skutok vykonal Magdaléna Martinková, v šk. roku 2015/2016
žiačka 8. triedy, ZŠ s MŠ sv. Dominika Savia, Dubnica nad Váhom

Pomoc v rodine / list D

Simonka sa obetavo každodenne stará o svoju mladšiu sestru

„Som učiteľkou na Základnej škole v Sučanoch. Na detský čin roka 2016 navrhujem moju žiačku Simonu Kohútovú, žiačku 6. B triedy. Simonka sa počas niekoľkých mesiacov školského roku obetavo každodenne starala o svoju mladšiu sestru, ktorej diagnostikovali diabetes. Simonka každý deň počas prestávok a v prípade potreby, aj počas vyučovacích hodín, chodila za svojou sestrou do jej triedy a starala sa o sestru. Jej starostlivosť predstavovala meranie cukru a podľa výsledných hodnôt dokázala zväziť, či je stav cukru v poriadku, alebo je potrebné podanie lieku. Žiačka musela dodržiavať prísne hygienické nariadenia a časové rozvrhy. Keby nebolo jej obetavej, dobrovoľnej, nezištnej pomoci, jej sestra by nemohla každý deň chodiť do školy. S týmto návrhom súhlasia aj moji ďalší kolegovia a vedenie školy. Sme radi, že môžeme pomôcť tým, ktorí pomáhajú.“

List napísala Mgr. Mária Petrikovičová, pedagóg, skutok vykonal Simon Kohútová, v šk. roku 2015/2016 žiačka 6. triedy, ZŠ Partizánska 13, Sučany

Pomoc v rodine / list E

Simona pomáha mame s ťažkou diagnózou

„Začalo to už veľmi dávno. Mala som 9 rokov, keď mame začali odumierať šľachy a hnisať rany, ktoré sa ťažko hojili, pretože má silnú cukrovku. Mama vôbec nespala a mala veľké bolesti. Bola som len ja a mama. Snažila som sa jej pomáhať čo najviac. Robila som skoro všetko: upratovanie v domácnosti, nakupovanie, platenie šeku na pošte, či čistenie maminej rany. Nemala som čas ani na kamarátov. Ťažko sa mi vysvetľovalo, prečo s nimi nechodím von. Mama si myslela, že to už horšie nemôže byť no zmyšľala sa. Keď to už vyzeralo, že bude všetko v poriadku a rana sa jej začala hojiť, noha začala odumierať. Keď som už navštevovala druhý stupeň, snažila som sa mame pomôcť čo najviac. Času na učenia bolo málo, no napriek tomu som dosahovala výborné vyučovacie výsledky. Najskôr jej diagnostikovali natrhnutú Achilovu šľachu a potom prišla hrozná správa. Mame sa upchávajú cievy. Nesmela vôbec stáť na nohe. Bolesti mala ešte väčšie ako pri hnisaní nohy. Absolvovala tri operácie, lekári sa snažili nohu zachrániť. Nepodarilo sa. Dozvedela som sa krutý ortieľ: „Nohu treba amputovať.“ Hospitalizovali ju v nemocnici a ja som zostala niekoľko dní u sestry. Teraz mame pomáham ešte viac. Keď všetko pôjde tak ako má, lekár povedal, že do Vianoc bude chodiť s protézou.“

List napísala a skutok vykonal Simona Prievozníková, v šk. roku 2015/2016 žiačka 7. triedy, ZŠ Sídlisko SNP 1415/49, Galanta

3. kategória: POMOC ROVESNÍKOM

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Integrácia zdravých a postihnutých detí
- Ľudské práva
- Zastať sa slabšieho
- Schopnosť rozlíšiť dobré a zlé
- Hodnota priateľstva a schopnosť obetovať sa a podeliť sa
- „Hanba“ robiť dobré skutky, „frajerina“
- Vedieť sa v kolektíve spojiť pre dobrú vec
- Hodnota slova ĎAKUJEM

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC ROVESNÍKOM

Pomoc rovesníkom / list A

Prváci podporujú spolužiaka na vozíku

„Ako prvácka učiteľka som sa tešila na mojich nových žiakov, ktorí prvýkrát vstúpia do triedy a stanú sa žiakmi. Pri uvítacom ceremoniáli však nie každý mohol ísť po vlastných nohách. Bol tu jeden chlapec na vozíčku. Volá sa Tomáško. Má 8 rokov a vážnu chorobu, ktorá postihuje jeho svaly. Okrem tejto diagnózy, má veľmi slabú imunitu a lekár mu neodporučil navštevovať základnú školu spolu s deťmi. Bolo to jeho prvé stretnutie so spolužiakmi v škole, no zároveň vedel, že ich dlhú dobu neuvidí. Tomáška navštevovala jeho súkromná učiteľka, ale my sme ho stále brali ako žiaka našej triedy. V zime, keď sa už asi každý teší na darčeky a vychutnáva si tu láskavú atmosféru nášmu Tomáškovi ukradli vozík. Vozík, ktorý používal na prepravu počas prechádzok. Vozík, bez ktorého sa nemôže nikde pohnúť. Keď som túto smutnú správu oznámila jeho spolužiakom boli zhrození. Pýtali sa: „Ako to môže niekto urobiť? Prečo práve jemu? Ako mu pomôžeme?“ Vymysleli plán. Vianočnú zbierku pre Tomáška. Ich plán však nebol obyčajný. Nechceli len tak vyberať peniaze od ľudí. Rozhodli sa, že prinesú svoje hračky, ktoré predajú za symbolickú cenu. Keďže na škole už predtým prebiehala akcia s názvom burza hračiek, využili sme ju ako zbierku pre Tomáška. Je ťažké vzdať sa svojich hračiek. O to viac som si vážila detí, ktoré ich priniesli. Zo srdcom na dlani mi povedali, že sa tešia, ak to pomôže ich chorému spolužiakovi. Musím povedať, že veľa dobrých ľudí, učiteľov a detí prispelo do tejto zbierky a podarilo sa nám peniaze vyzbierať. Príbeh pomocníkov detí sa však v tomto momente nekončí. Peniaze veľmi chlapcovi pomohli, no ja ako jeho učiteľka som videla, že najviac v živote mu chýbajú kamaráti. Deti prišli s nápadom, aby sme Tomáška navštevovali. Preto sa každý týždeň vyberieme s pár deťmi k ním domov. Chce to ich obeť a voľný čas. Vždy sa tam však veľmi tešia. Tomáška berú ako rovnocenného kamaráta a spolužiaka. Najviac ma potešili na koncoročnom vystúpení, kde Tomáško vystupoval s nami. Brali ho spontánne, s láskou, trpezlivosťou a ochotou. Vtedy som pochopila, že vykonávajú veľký detský čin.“

List napísala Mgr. Lucia Ferenčíková, pedagóg, skutok vykonal kolektív žiakov, v šk. roku 2015/2016 žiaci 1. triedy, ZŠ Tbiliská 4, Bratislava

Pomoc rovesníkom / list B

Kolektív žiakov pomáha spolužiakovi v ťažkých chvíľach

„V septembri ku nám do triedy prišiel nový žiak Vojto. Preradili ho zo špeciálnej školy, mal ťažkosti v učení, ale bol milý, priateľský. Napriek tomu, že je Róm a pochádza z veľmi biednych pomerov, ho deti prijali medzi seba. Stálo to trochu úsilia a vysvetľovania, ale pochopili, že je iný ako oni, že nikdy nebude taký skvelý žiak, ale preto ešte nemusí byť planý človek. Rodičia detí okamžite zorganizovali pomoc pre nového spolužiaka, robili pre chudobnú rodinu nákupy, nosili oblečenie, prispeli peniačkami. A zrazu, po pár mesiacoch sa stalo niečo zlé. Vojtov otec nebol schopný zaoberať sa rodinou ubytovaním, a tak náš Vojto skončil na ulici. Deti túto situáciu veľmi ťažko prežívali, keď som im vysvetľovala, čo sa stalo, mnohé plakali. A hneď mu chceli pomôcť, aj keď sa dostal do nemocnice, chodili ho navštevovať a nosili mu darčeky, a keď sa vrátil medzi nás, pomáhali mu s učením, trpezlivo vysvetľovali, keď niečomu nerozumel. Tešili sa z jeho napredovania, povzbudzovali ho. Utešovali, keď býval v profesionálnej rodine – aj keď sa mu u tety a uja veľmi páčilo, len bol ďalej od svojich rodičov, a čakali, čo sa stane, keď si ho osvojil jeho strýko. Dnes je Vojto aj vďaka svojim spolužiakom šťastný. Stále mu pomáhajú, sem tam prinesú malý darček, sladkosť. Starajú sa o neho ako o mladšieho súrodenca. Tešia sa z toho, že sa stále zlepšuje v učení, tleskajú jeho tanečným výkonom. Bol s nami aj v Škole v prírode, veľmi sa tešil a my spolu s ním. Posledný večer bola diskotéka, chalani sa vyobliekali, aby boli fešáci, len Vojto plakal. Keď som sa spýtala, prečo, povedal, že nemá pekné tričko. A vtedy mu jeden chlapec, ktorý s ním bol na izbe, požičal to svoje. Vojto najprv nechcel, vraj to nie je jeho tričko – nechápal, čo je to požičať. Potom si ho obliekol, a bol to zrazu ten najšťastnejší chlapec pod slnkom. Vtedy som šla do izby a rozplakala som sa, stále mi znelo v ušiach: „Pozri, aký si teraz fešák!“ A potom to Vojtovo: „Tak ďa-ďa-ďakujem!“ A tak aj ja chcem poďakovať všetkým mojim deťom! Veľmi si ich vážim, že sú takí skvelí, rozumnejší a chápavejší, ako mnohí dospelí. Ďakujem!“

List napísala Mgr. Radana Tuhárska, pedagóg, skutok vykonal kolektív žiakov, v šk. roku 2015/2016 žiaci 3. triedy, ZŠ M. R. Štefánika, Haličská cesta 1119/8, Lučenec

Pomoc rovesníkom / list C

Vierka obetavo pomáha svojmu kamarátovi na invalidnom vozíku

„Naša Vierka má 16. Rokov. Je to jednoduché dievča, žiačka ŠZŠ. Od narodenia býva v Domove sociálnych služieb v Prakovciach. Chodí do špeciálnej základnej školy. Má v triede kamaráta Mareka, ktorého všetci voláme Mareček. Je k nemu veľmi pozorná a vnímavá na jeho potreby, pretože Marek je hendikepovaný. Je na vozíku a má taktiež narušenú komunikačnú schopnosť. Býva taktiež v DSS Prakovce. Vierka mu každý deň pomáha pri obliekaní, pri chôdzi s pomocným chodítkom, na desiatovej prestávke, atď. Aj keď má Vierka svoje tajné sny a túžby ako každé dievča, nezabúda na pomoc a ochotu pomáhať slabším. Správa sa ako jeho sestra, opatrovatelka, ako mama, ako kamarátka v jednej osobe. Je skoro ako jeho anjel s krídlami...

Marek, ale nie je obyčajný chlapec. Je veľký džentlmen na vozíku, ktorého máme všetci radi a od ktorého sa nám treba veľa učiť. Jeho veselý pozdrav a jeho milé slovo nám znejú celý deň v duši. Marek vždy vie, čo sa patrí a čo nie. Pozná zásady slušného správania, hlboko vníma a reaguje na každý podnet, krivdu, nespravodlivosť, žartíky, vážne a veselé témy. Deti, ktoré majú tak málo a predsa tak veľa. Dokazujú nám dospelým, ako sa treba správať každý deň: Byť pokorný,

pozorný, čistý v duši, prajný, príkladný, pravdovravný a poriadne trepezlivý... Nepodliehajme problémom a prekážkam, ktoré nás trápia a obmedzujú, ale postavme sa pevne ku každej životnej skúške. Vierka má ľahký stupeň mentálneho postihnutia a Marek má stredný stupeň mentálnej retardácie.

List napísala Mgr. Marta Jakubišinová, pedagóg, skutok vykonala Viera Šusterová, v šk. roku 2015/2016 žiačka 9. triedy, SŠI Prakovce – ŠZŠ Breziny 256, Prakovce

Pomoc rovesníkom / list D

Šimon pomáhal spolužiakovi zaradiť sa do kolektívu

„V treťom ročníku k nám prišiel chalan. Respektíve dvaja. Prvý školský deň sa mi obaja páčili. Neskôr, asi tak o dva týždne, sme zistili, že jeden z nich, Sebastián mal poruchu správania. Ten druhý, volal sa Tomáš sa zaradil bez problémov pretože nemal žiadnu životnú poruchu. Zdalo sa mi to čudné. Tak som si povedal, že sa s ním začnem rozprávať. Pochopil som, že má celkom dobré zmysľanie. Nikomu som to nepovedal, že sa s ním rozprávam. Báľ som sa že sa mi budú spolužiaci posmievať. Na konci školského roka odchádzal na inú školu. Bola to škola pre deti ako je on. Keď jeho mama prišla pre veci, p. učiteľka nás požiadala, či by sme jej nešli pomôcť. Navrhol som sa sám seba. Šiel som na chodbu a odomkol som jej skrinku. Keď sa ma opýtala ako sa volám, povedal som, že sa volám Šimon. Odpovedala, že ma mal Sebastián rád. Vtedy mi došlo, že tým, že som sa s ním rozprával, som mu pomohol zaradiť do triedneho kolektívu. Cítil som sa skvelo, ako ten, čo mu pomohol zaradiť sa.“

List napísal a skutok vykonal Šimon Dubravík, v šk. roku 2015/2016 žiak 6 triedy, ZŠ s MŠ M. R. Štefánika, Grösslingová 48, Bratislava

Pomoc rovesníkom / list E

Barborka asistuje spolužiacke s vývojovou vadou horných končatín

„Začal sa ďalší školský rok 2012/2013. Pre učiteľov „ďalší“ a pre niektoré deti „prvý“. Do školských lavíc si sadlo aj 15 našich prvákov. Ako učiteľka v prvý školský deň som si v prvej lavici všimla malé blondaté dievčatko s chorými rukami. Jej diagnóza znie: vývojova vada horných končatín. Prišli prvé každodenné povinnosti a Laurika ich zvládala výborne. Sama si chystala pomôcky na vyučovanie, prezliekala sa na vychádzky. Veľkým prekvapením bolo jej nádherné pismo. Prvý problém nastal vo chvíli keď potrebovala na toaletu. Laurika sa vypýtala na toaletu a spýtala sa, či niekto môže ísť s ňou. Zo zadnej lavice „vyletela“ Barborkina ruka, že jej pomôže. Od tej chvíle až po dnešný deň, keď už končíme štvrtý ročník to ostalo pravidlom, bez jediného zaváhania a prosenia. Ako učiteľka I. stupňa na našej ZŠ pre deti so všeobecným intelektovým nadaním by sme radi Barboru navrhli na „Detský čin roka“.

List napísala Mgr. Iveta Györödiová, pedagóg, skutok vykonala Barbora Štanglovičová, v šk. roku 2015/2016 žiačka 4. triedy, ZŠ J. C. Hronského, Krátka 2, Šala

4. kategória: POMOC ĽUĎOM

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Ja a svet okolo
- Svet okolo nás – pozitívne hodnoty
- Spolupatričnosť medzi ľuďmi
- Spoluzodpovednosť za spoločnosť v ktorej žijeme
- Rešpekt voči ľuďom
- Odvaha postaviť sa nespravodlivosti a násiliu
- Ľahostajnosť – mňa sa to netýka
- Úcta a pomoc starším

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC ĽUĎOM

Pomoc ľuďom / list A

Lea pomohla bezdomovcovi a dočkala sa preväpenia

„Moja dcéra Lea má 16 rokov, v septembri 2015 nastúpila do prvého ročníka na PaSA v Leviciach, kde býva na internáte. Každú nedeľu tak cestuje vlakom z Chynorian do Levíc cez Šurany, kde prestupuje na iný vlak. Na tejto prestupnej stanici sa hneď v tom septembri zoznámila s miestnym 30. ročným bezdomovcom Marekom. (Pozn.: Lea má neuveriteľnú schopnosť odhadnúť povahu človeka, je veľmi empatická, vyspela na svoj vek a oplýva prirodzenou inteligenciou. Je veľmi samostatná a nezávislá.) Marek jej postupne vyrozprával svoju minulosť o alkoholizme, drogovej závislosti, o tom, ako prerušil všetky kontakty s rodinou. Svoje závislosti dokázal prekonať, vyliečil sa, avšak nedokázal sa už vrátiť domov, tak zostal na ulici. „Marek nie je žiadny hlupák, je múdry, len mal smolu“ vravela Lea. Každú nedeľu Leu čakával na vlakovej stanici v Šuranoch. No a ona mu vždy, zo súcitu či z priateľstva, dala nejaké peniaze zo svojho vreckového, ktoré dostáva. Niekedy 1-2 eurá, niekedy vraj aj 5. Hovorila, že si odpustila nejaké tie raňajky alebo večeru, nakoľko sa stravuje sama. Marek o nej vedel iba ako sa volá, kde študuje a na ktorom internáte býva. Koncom mája prišiel Lei na internát list. Bol od Mareka. A bol z Londýna. V tomto liste jej Marek napísal, že JEJ ďakuje za šancu vstať a začať život od znova. Vraj všetky peniaze, ktoré každú nedeľu dostal od NEJ, si odkladal, bolo to spolu 125 eur. Kúpil si z toho čisté oblečenie a jednosmernú letenku z Bratislavy do Londýna. A Marek mal šťastie – našiel si prácu aj s ubytovaním. A predstavte si, v tej obálke jej poslal aj tých 125 eur – ON JEJ ICH VRÁTIL!!!!!!! NEUVERITEĽNÉ!!!! Ale tu sa príbeh mojej dcéry nekončí. Ona sa rozhodla tieto vrátené peniaze využiť veľmi účelne. Vravela, že ona sa ich už raz vzdala, tak nech pomôžu niekomu ďalšiemu. A vzdala sa ich druhýkrát. Tretí júlový týždeň išla na letný tábor na východné Slovensko. V škole má spolužiačku-kamarátku, ktorej rodina sa dávnejšie ocitla v hmotnej núdzi. Keďže si ten tábor jej rodičia nemôžu dovoliť zaplatiť, moja dcéra sa rozhodla, že tie vrátené peniaze použije na dobrú vec a zaplatí ho ona!!!! Tak sa aj stalo. Pri odovzdávaní vysvedčenia to tej spolužiačke oznámila. Mala obrovskú radosť! Všetko toto nám Lea vyrozprávala až teraz, postavila nás pred hotový vec. Nepýtala si dovolenie minúť tie vrátené peniaze. Ona sa tak rozhodla sama, len chcela poznať náš názor. Obdivujeme jej silnú vieru v dobro, veľkosť jej srdca a lásku k blížnemu.“

List napísala Erika Kosorínová, matka, skutok vykonal Lea Košíková, v šk. roku 2015/2016 žiačka 1. triedy, PaSA, Engelsova 3, Levice

Pomoc ľuďom / list B

Tamara začula susedino volanie o pomoc a pomohla jej

„V jedno popoludnie som sedela za počítačom. Zrazu som započula volanie. Volanie o pomoc. „Mami niekto volá o pomoc!“ povedala som. „Ale to sa ti iba zdalo.“ Povedala mama pokojne. Nedalo mi to a išla som sa pozrieť do kúpeľne. Tam to bolo počuť dosť hlasno. Niekto volá o pomoc. „Mami nezdalo sa mi to. Musíme niečo urobiť!“ To už bola pri mne mama a otvárala dvere na chodbu. Po čase sme zistili že volanie vychádza z bytu pod nami. Bola to pani suseda. Volala o pomoc a znelo to, že je už dosť vyčerpaná. Snažili sme sa búchať na dvere a kričali sme, že sme tu. Ale jej psík štekal tak hlasno že nás asi nepočula. Spomenula som si na jej muža. Jeho brat býva na dolnom poschodí. „Mami, idem za pánom susedom z prízemia, aby zavolať jej manželovi.“ „Dobre, ja idem zavolať jej synovi, mám naňho číslo.“ Tak som utekala na prízemie a hovorila som čo sa deje pánovi susedovi. Keď sa objavil manžel pani susedy rýchlo utekal hore výtahom. A o chvíľu tu bol aj syn pani susedy. Obaja vbehli dnu a už som len počula ako si pani suseda pýta vodu. Len mi tak napadlo že keď byvame v paneláku a je tu veľa bytov, nikto okrem mňa si nevyšimol, že sa niečo deje. Neskôr som sa dozvedela, že pani suseda má vyklbené bedrové kĺby. A keby včas neprišli mohlo to dopadnúť horšie.“

List napísala a skutok vykonala Tamara Patayová, v šk. roku 2015/2016
žiачka 6. triedy, ZŠ Ul. sv. Michala 42, Levice

Pomoc ľuďom / list C

Hana pomohla pani, ktorej sa vozík zasekol na zľadovatelej ceste

„U nás v Senici máme jednu chromú tetu, ktorá sa volá Ľubka. Je na vozíku. Čiže sa nemôže hýbať. Raz som cez zimu videla tetu Ľubku, ako chce prejsť s vozíkom cez cestu, cesta však bola zľadovateľá. Teta Ľubka omylom vošla do cesty a nemohla sa pohnúť, zrazu išlo auto. Len tak tak pribrzdiť. Utekala som na cestu a tetu Ľubku som odviezla na druhú stranu. Keď sme tam prišli, opýtala som sa jej, či sa jej niečo stalo. Povedala že nie. Chvíľu som ju vozila po Senici, a potom pre ňu prišla sestrička. Rozlúčila som sa s ňou a išla domov.“

List napísala a skutok vykonala Hana Smolíčková, v šk. roku 2015/2016
žiачka 5. triedy, ZŠ Sadová 620, Senica

Pomoc ľuďom / list D

Barborka a Beki pomohli pani na ulici pred násilným činom

„Veľmi nepekny pohľad sa naskytol dvom žiakom našej školy (Barborka a Bekim z 8. B triedy), ktorí išli aj s kamarátom na tréning do tanečnej školy. Na druhej strane križovatky zhladli, ako asi 30 ročný muž skopol na zem staršiu pani a jej dcére chcel zobrať asi 6 ročné dievčatko. Žena sa bránila ako vedela, odolávala náporu jeho pästí priamo na križovatke ciest. Dievčatko kričalo, plakalo a naši traja „záchranári“ nečakajúc ako a kto zareaguje, sa rozbehli priamo do tejto nie bezpečnej situácie. Staršej pani pomohli vstať a v rýchlosti zafixovať vyklbené rameno, jej dcére stihli poutierať rozbité ústa a Barborka tíšila malú, zhodou okolností tiež Barborku. Keď muž opätovne strkal do ženy, aby sa dostal k dieťaťu, smer situácie zmenil nečakaný príchod okoloidúceho taxikára, pred ktorým sa útočník znenazdajky rozbehol preč. Decká zavolali na políciu, ktorú nasmerovali do nemocnice, kde všetky tri dámy odviezol samotný taxikár. Obdivuhodný koniec síce s neznámym výsledkom, no ešte obdivuhodnejší odvážny čin a rozhodnutie našich žiakov, ktorí sa nedokázali nečinne prizerať na násilie.“

List napísala PaedDr. Blanka Kuzminová, pedagóg skutok vykonali Barbora Zifčáková a Bekim Redzeji, v šk. roku 2015/2016 žiaci 8. triedy, ZŠ M. R. Štefánika 17, Žiar nad Hronom

Pomoc ľuďom / list E

Natália vo voľnom čase pomáha starej pani susede

„Natália je žiačkou 7. ročníka. Každý by si myslel, že je to dievča, ktoré nemá žiadne starosti. Je dobrou žiačkou. Už od 1. ročníka pomáha rodičom tak, že vodi svojich dvoch bratov do materskej školy a ďalší dvaja chodia s ňou na základnú školu. Keď sú rodičia v práci, otec je na týždňovke a mama pracuje na smeny, Natália dokáže sama uvariť, upiecť, poupratovať a postarať sa o mladších súrodencov. Okrem toho, že vykonáva domáce práce, nájde si čas, aby pomohla susede, 98 ročnej pani. Pomôže jej pri nákupe, poupratuje jej a vie aj pokosiť trávnik. Pre starú pani je Natália pomocníčkou, s ktorou sa môže porozprávať. Pani suseda jej porozpráva o svojich zážitkoch z minulosti, preberú aj novinky zo sveta. Natália má susedku veľmi rada a hovorí o nej s úctou a láskou. To čo by mali robiť dospelí ľudia – dokáže urobiť útle dievča. Táto žiačka má viac empatie ako niektorí dospelí ľudia. Myslím si, že „keby rodičia vychovávali svoje deti k zodpovednosti za seba, k úcte k druhým, ako je vychovaná Natália, tak by spoločnosť vyzerala lepšie.“

List napísala Mgr. Júlia Sláviková, pedagóg, skutok vykonala Natália Haladejová, v šk. roku 2015/2016 žiačka 7. triedy, ZŠ Dominika Tatarku, Plevník-Drienové

5. kategória: POMOC V PRÍRODE

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Zodpovednosť za prírodu
- Človek ako jej súčasť
- Ľahostajnosť voči prírode a jej následky
- Poznanie prírody a jej zákonitostí
- Každý živý tvor má v prírode svoje jedinečné miesto
- Súcit so zvieratami odkázanými na našu pomoc
- Ako môžu deti pomôcť prírode
- Ako sa ničenie prírody spätne vypomstieva človeku

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC V PRÍRODE

Pomoc prírode / list A

Kolektív žiakov natočil náučné enviromentálne video pre spolužiakov

„Deti od malička vychovávame milovať a chrániť prírodu, prikrmovať vtáčky v zime, zbierať papier a pod. Skupinka našich deviatakov sa rozhodla svojich rovesníkov vychovávať a zaujať im veľmi blízkym spôsobom. Mobilné telefóny, ktoré sú súčasťou ich každodenného života sa rozhodli využiť na natočenie náučného environmentálneho videa z prostredia našej školy. Keďže naša škola je v oblasti environmentálnej výchovy veľmi aktívna, do deviateho ročníka so toho už čo to naučili. Súčasťou videa bolo: správne nakladanie s odpadom, triedenie odpadu v triedach, kompostovanie odpadu v škole, šetrenie energiami v škole, zhasínanie svetiel cez prestávky,

správne používanie žalúzií, správne používanie splachovačov na WC, šetrenie vodou v triedach, polievanie kvetov zachytenou dažďovou vodou, vysvetlenie významu environmentálnych prvkov v areáli školy / jazierko, pocitový chodník, skleník, bylinná špirála, kompostovisko, dažďové záhrady, zachytávanie dažďovej vody na polievanie /. Toto vlastnoručne zhotovené video, kde aj sami nahovorili text, v rámci ekologického tematického dňa v škole premietali svojim mladším spolužiakom a vysvetľovali im význam správneho ekologického správania sa k prírode v dnešnej priemyselnej dobe. Pomoc prírode tak zobrali úplne z toho pravého začiatku – od výchovy najmladšej generácie. Keď naučíme deti od malička ekologicky sa správať, nebudeme musieť prírodu zachraňovať ale bude v nej radosť žiť. Presne tak to ukázali naši deviataci.“

List napísala Mgr. Lenka Paľová, pedagóg, skutok vykonal kolektív žiakov, v šk. roku 2015/2016 žiaci 9. triedy, ZŠ T. J. Moussona 4, Michalovce

Pomoc prírode / list B

Braňo s kamarátom sa postarali o vyhodené šteniatko

„O našom žiakovi sa pozitívne píše aj na FB stránke Prešovských havkáčov.

Je ním žiak VII. C triedy – Branislav Košč, ktorý sa s kamarátom postaral o vyhodené skučiacie šteniatko, nájdené náhodne v tráve pri svojich už mŕtvych súrodencoch. Reagoval absolútne spontánne – poprosil o pomoc dedka, aby ich odviezol k veterinárovi, kde zistili, že šteniatko je zdravé ale je potrebné sa o neho postarať. Preto rýchlo od kamaráta požičal klietku pre psa, zabalil ho do teplučkej mikiny, utekal do lekárne a z vreckového mu kúpil Sunar i fľaštičku, každé 3 hodiny (aj v noci) ho učil piť z fľaše a striekačky, informoval sa na starostlivosť o šteniatka aj na FB stránke Prešovskí havkáči, kde mu poradili a darovali kompletne krmivo pre najmenšie šteniatka. Teraz mu hľadá náhradnú psiu maminu. Ale len dotedy, kým trochu podrastie. Potom sa chce o neho postarať zase sám. V jeho rukách už šteniatko nekňučí. Za záchranu a opateru šteniatka mu bude psia maminka určite vďačná.“

List napísala Mgr. Slávka Čorejová, výchovná poradkyňa, skutok vykonal Branislav Košč, v šk. roku 2015/2016 žiak 7. triedy, ZŠ Šmeralova 25, Prešov

Pomoc prírode / list C

Kamarátky pomohli zachrániť žabky pre týraním

„Bolo krásne popoludnie a tak som sadla na bicykel a vybrala som sa ku kamarátke. Keď dom išla okolo malého potôčika, sedeli pri ňom dve väčšie dievčatá. Veľmi sa smiali a ja som bola zvedavá, tak som zoskočila z bicykla a išla sa pozrieť čo robia. Ostala som nehybne stáť, lebo to čo som videla, ma veľmi ranilo. Dievčatá mali v rukách kamene a nimi zabíjali žaby. Ja som vykrikla, aby prestali, ale ony mi povedali, aby som sa nestarala, že žaby sú nechutné a slizké. Nevedela som, čo v tej chvíli mám robiť. Jediné čo ma napadlo, utekať ku kamarátke a povedať to jej mamine. Lenže ona nebola doma, tak sme museli konať my dve. Vrátili sme sa k nim a začali sme kričať, že zavolaáme rodičov, aby s tým prestali. Boli nesmierne kruté. Nadávali nám, ale my sme boli silné a nič nás neodradilo. Stále sme tam stáli, čo ich znervózňovalo. Postavili sa a s nadávkami na našu adresu, odišli. Žabky, ktoré už prežiť nemohli, sme zakopali a tie ostatné, ktoré javili známky života sme vrátili do potôčika. Každý deň ich chodíme pozerať a rozprávať sa s nimi. Zdá sa nám, ako keby nám rozumeli a vedeli, že práve my dve sme im zachránili život.“

List napísali a skutok vykonal Natália Priščová a Eliška Priščová, v šk. roku 2015/2016 žiačky 4. triedy, ZŠ s MŠ Stará Bystrica 680

Pomoc prírode / list D

Katka a Erika zachránili zrazeného psíka

„Žiačky Katka a Erika videli ako auto prešlo psíka. Nikto ho však nezachraňoval a tak sa rozhodli, že to urobia ony. Zobrali ho k zverolekárkke a následne sa rozhodli urobiť zbierku na náklady za ošetrovanie. V škole poprosili pána zástupcu, aby im vytlačil fotky psíka a osobne v školskom rozhlase požiadali všetkých, aby prispeli. Veľmi veľa žiakov, ale aj učiteľov príbeh dojal a tak prispeli aj malými sumami. V škole máme väčšinu žiakov v hmotnej núdzi, ale aj tak sa rozhodli prispieť aspoň málom. Podarilo sa vyzbierať peniaze na röntgen hlavičky a zistilo sa, že nie je potrebná operácia, ale len starostlivá liečba. Dievčatá zbierali peniažky ďalej a dozvedel sa o tom aj pán primátor mesta. Ten navštívil dievčatá priamo na škole a pochválil pred spolužiakmi za to, že ich čin je hodné nasledovať a je príkladom pre nás všetkých. Pán primátor dorovnal chýbajúcu čiastku na lieky. Dievčatá sa momentálne o psíka ďalej starajú a hľadajú mu adoptívnu rodinu. Post na mojej učiteľskej stránke o čine dievčat sa šíril internetom a po pár dňoch sa zobrazil vyše 100-tisíc ľuďom po zdieľaniach a reakciách ľudí z celého Slovenska, ale aj Česka mnohých potešil.“

List napísal Ivan Sakin, pedagóg, skutok vykonali Katarína Lukáčová a Erika Mačejovská, v šk. roku 2015/2016 žiačky 8. a 7. triedy, ZŠ Zimná 190, Dobšiná

Pomoc prírode / list E

Timea pomohla opustenému mačiatku

„Bolo chladné jarné ráno, práve sme vychádzali zo zdravotného strediska, keď sa zrazu pred nami zjavilo malé čierne mačiatko so zapáleným pravým očkom. V tom k nej prišiel môj tatino a mačičku začal hladkať. Začala som ho presviedčať, či by sme tomu malému chlppáčikovi nemohli nejako pomôcť. Lebo tu na ulici skôr či neskôr vbehne pod auto alebo zahynie od hladu. Navrhla som mu, že by sme mačiatko mohli odviezť do organizácie mačky SOS alebo sa mu nepokúsiť nájsť nový domov prostredníctvom internetu. Zobrali sme ju so sebou do auta. Len čo som si ju položila na nohy, začala priasť. Vtedy sme si povedali, že to skúsime. A skúsili sme. Najskôr sme mačiatko vzali k veterinárke. Tá ju prehliadla. Zistila, že má silno zapálené očko a ušný svrab. Následne ju ošetrila, odčervnila, zaočkovala a pribalila nám lieky pre ňu. Neskôr sme ju dali aj vykastrovať. Nastal čas rozhodovania, aké jej dáme meno. Tatino povedal, že by sa mala volať Sadzička, lebo mala krásnu čiernu srst, ale mne vtom napadlo meno Nina. Ale bol tu ešte jeden problém, ktorý však vyriešila naša mamina. Povedala: „Dáme ju dedkovi.“ Bol to dobrý nápad, pretože pred nedávnym mu zomrel psík, ktorého mal 15 rokov. Doniesli sme teda k nemu Ninku. Dedko si najprv nevedel zvyknúť, pretože sme s ňou často chodili na vyšetrenia ku pani veterinárke. Jedného dňa sme k nemu došli a skoro nám oči vypadli. Dedko pozeral v televízore futbal a Ninka s ním. Doteraz je to jej obľúbený program. Dedko pri našom maličkom miláčikovi ako keby omladol o 10 rokov. A teraz je z našej malej Ninky, zdravá, dospelá a hlavne tučnučka mačička. Už má jeden a pol roka a lepší život by asi ani mať nemohla. Je to neobyčajná mačička. Miluje vodu a kúpanie sa v umývadle či vani. Som šťastná, že som zachránila Ninku a dedkovi obohatila život.“

List napísala a skutok vykonala Timea Drieniková, v šk. roku 2015/2016 žiačka 7. triedy, ZŠ Janka Kráľa 1, Nová Dubnica

6. kategória DOBRÝ NÁPAD

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Vlastná iniciatíva a kreativita
- Všímavosť a citlivosť voči ľuďom i okoliu
- Schopnosť nápad realizovať a doviest' do konca
- Vedieť pre svoje nápady získať aj ostatných
- Uspokojenie z realizácie dobrého nápadu
- Nezištnosť a prínos nápadu

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII DOBRÝ NÁPAD

Dobry nápad / list A

Žiaci organizujú Vianočné trhy a výtazok venujú spolužiakom, ktorí to potrebujú

„Naša základná škola každoročne organizuje v spolupráci žiaci-rodičia-učiteľia školské Vianočné trhy. V školskom roku 2015/2016 sa konal už 9. ročník a získali sme 700 EUR. Na akcii sa podieľali všetci žiaci školy. Hlavnou myšlienkou Vianočných trhov je darovať získané finančné prostriedky z predaja výrobkov a hračiek rodine nášho žiaka alebo žiačky, ktorý ich potrebuje. Každý rok vyberie pedagogická rada jedného alebo viac žiakov, ktorí majú zdravotný problém a finančné prostriedky sa medzi nich rozdelia. Naši žiaci už berú ako samozrejmosť, že získané finančné prostriedky idú na pomoc pre ich spolužiakov. Tento školský rok sa finančné prostriedky darovali žiakovi, ktorý má vážne zdravotné problémy. Žiačik III. C triedy Tiborko je veľmi snaživý a usilovný chlapček, ktorý kvôli chorobe v minulosti vymeškal veľa vyučovacích hodín. V 3 rokoch vážne ochorel. Prekonal viac operatívnych zákrokov. Jeho zdravotný stav sa postupne aj vďaka vyzbieraným peniazkom zlepšuje. Na vianočné trhy sa deti pripravujú už od začiatku školského roka spolu s triednymi učiteľmi, vychovávateľkami zo školského klubu, učiteľmi výtvarnej a technickej výchovy, vymýšľajú a vyrábajú vždy nové výrobky na tému „Vianoce“. Výrobky sú krásne a jedinečné. Žiaci vyrábajú pohľadnice, svietniky, ikebany, sviečky, rôzne vianočné ozdoby na stromček, zdobia spolu perníky a podobne. Deti prinášajú na predaj aj iné predmety: hračky, knihy, CD.... Na trhoch samozrejme nechýba ani bohaté občerstvenie. V deň konania trhov sa naša škola premení na jedno veľké trhovisko a žiaci na skúsených predavačov, v snahe zarobiť pre spoločnú vec čo najviac financií. Nákupov sa samozrejme zúčastňujú i rodičia, ktorí takto tiež podporujú dobrú vec. Nikto neodíde s prázdnyimi rukami a vyberie si z bohatej ponuky tovarov. Týmto chcem vyjadriť veľké ďakujem všetkým našim žiakom a možno inšpirovať aj iné školy.“

List napísala Mgr. Vlasta Lunterová, riaditeľka ZŠ a Ing. Martina Komadová, pedagóg, skutok vykonali žiaci ZŠ Nám. A. H. Šultétyho 9, Veľký Krťiš

Dobry nápad / list B

Žiačky zorganizovali rozprávkové divadlo pre najmenších

„Naša škola fungovala do 30. júna 2015 ako celkom obyčajná a normálna škola, podobne ako ostatné výchovno-vzdelávacie inštitúcie na etnických územiach Slovenska. V zmiešaných

triedach sa u nás vzdelávali žiaci z rôznych menšinových skupín. Od septembra 2015, vzniknutím novoorganizovanej školy v našom meste, si značná časť rodičov našich bývalých spolužiakov zvolila pre vzdelávanie svojich ratolestí novú inštitúciu. V našej škole ostalo deväť detí s maďarskou národnou identitou medzi 431 žiakmi pochádzajúcimi zo sociálne znevýhodneného prostredia, z rómskych rodín. Tak sa stala z našej „normálnej“ školy taká, ktorú verejnosť často označuje za „nenormálnu“. Pravdupovediac, obavu zo zloženia našej malej komunity mal asi každý z nás. Ako sa po čase ukázalo, strach bol predovšetkým na strane dospelých – obávali sa pokojného spolunažívania nás, detí. Túžili po tom, aby bolo školské prostredie prospešné pre každého žiaka, aby dokázalo zohľadniť našu individualitu a zároveň naplniť naše potreby. Situácia bola špecifická aj v tom, že v kolektíve sme ostali i my, dve mimoriadne nadané žiačky v oblasti umenia a kultúry. Vynárali sa otázky, či naša škola dokáže zabezpečiť plnohodnotný a „férový“ prístup ku každému, či je možné zvládnuť situáciu i v emocionálnej rovine, či my deti dokážeme vzájomne akceptovať, začleňovať...

Ťažký pocit neistoty sa však začal rozplývať už počas prvého školského výletu. Cestou do košickej ZOO sa jedno malé dieťaťko pred nástupom do autobusu rozplakalo. Bolo vystrašené z cestovania, rodičia ho zrejme prvýkrát vypravili na cestu do neznáma. My sme sa naň pozerali s údivom na tvári, nevedeli sme pochopiť nepríjemnú situáciu. Po rozhovore s učiteľmi sme pochopili, že čo je pre nás samozrejmosťou, je pre väčšinu žiakov našej školy skôr vzácnosťou. Postupne sme si začali viac vážiť svoje rodinné zázemie, posilnilo sa u nás emocionálne cítenie voči ostatným.

Začiatkom apríla sme prišli za učiteľmi s úžasným nápadom. Pripravili sme vlastnú divadelnú hru, rozprávkovú o ambiciózne a zlomyseľnej princeznej. Rozdelili sme si úlohy, predstavenie nacvičili a predviedli našim najmenším. „Nultáci“ s obdivom a úžasom na tvári prežívali každý moment nášho vzácneho predstavenia. Naše divadielko vyčarilo slzy v očiach celého nášho kolektívu. Naše vystretie ruky prizvali do spoločného tanca celučké obecenstvo. My deti sme poukázali na skutočnosť, že odlišnosť kultúr pre nás nepredstavuje žiadny problém.

Veľký úspech nášho predstavenia nás inšpirovalo a rozhodli sme sa pripraviť ďalšiu rozprávkovú hru, ktorú predvedieme našim rovesníkom koncom mája.“

List v mene žiačok napísala PaedDr. Andrea Papp, pedagóg, skutok vykonal
 Viszlai Anna Rozália, Myškey Anna, Rajcziová Vanda, Rajcziová Viktória, Horváthová Marianna,
 v šk. roku 2015/2016 žiačky 5. triedy, ZŠ a Gymnázium s VJM, ČSA 15, Moldava nad Bodvou

Dobrý nápad / list C **Deti zorganizovali čítanie pre seniorov**

„V novembri sme sa a našej škole rozhodli pokračovať v podpore myšlienky uctievania starších ľudí. Sprijemnenie jesene života našim starším spoluobčanom žijúcim v Senior centre Handlová sme realizovali prostredníctvom čítania rozprávok.

Prvá návšteva bola nesmelá, ale vzhľadom na to, že sme si my – deti a klienti centra porozumeli, zrodila sa vzájomná dohoda návštevu opakovať. Každý mesiac sme si nacvičili dialogizované čítanie jednej slovenskej rozprávky. Prvé neisté slová a vety sa zmenili na krásne a precítené čítanie rozprávok od slovenského zberateľa Pavla Dobšinského. Radosť našim poslucháčom urobili mnohé, no najviac zaujala rozprávka o Ďurovi Truľovi alebo chlapčekovi malom ako zelený hrášok s menom Janko Hraško. Cieľom našich stretnutí, ktoré sa konali pravidelne jedenkrát do mesiaca v priebehu školského roka, bolo aj priblíženie života seniorov nám, žiakom našej školy, ale aj

trvalé zblížovanie detí a starších ľudí. Na stretnutia v Senior centre sme sa tešili. Naši poslucháči sa zapájali do deja rozprávok, boli milí a veľmi pozorní. Chválili úprimnými i láskavými slovami a oceňovali veľkým potleskom, ktorý pre nás znamená viac ako sladká odmena. Naše rozprávky potešili, pomohli zabudnúť na bóle a zohriali pri srdci.“

List napísal Matej Kováč, v šk. roku 2015/2016 žiak 6. triedy, skutok vykonali Matej Kováč, Timea Briatková, Mária Maňáková, Katarína Šípkovská, Samuel Bečka, Peter Ilaš, v šk. roku 2015/2016 žiaci ZŠ Morovnianska cesta 1866/55, Handlová

Dobrý nápad / list D

Žiaci pomáhajú prváčikom s adaptáciou na školské prostredie

„Naša škola žije rôznymi projektovými aktivitami. My sme sa stali súčasťou zaujímavého projektu ERASMUS plus s myšlienkou: „Pripravení na život po škole ako šťastní Európania. Na život môžeme byť dobre pripravení najmä vtedy, keď sa budeme aktívne zaujímať o veci okolo nás, budeme schopní vytvárať vzťahy s inými, spolupracovať, budeme tvoriví, budeme sa vedieť zodpovedne rozhodovať, poznávať. Život bude krajší, keď sa naučíme byť empatickí a budeme si pomáhať. Myslíme, že toto všetko sme pochopili vďaka myšlienke našej triednej, ktorá nám navrhla, aby sme sa zapojili do dobrovoľníckych aktivít. Celý polrok sme pravidelne (priemerne dvakrát do týždňa) navštevovali po vyučovaní školský klub. Naším pôvodným zámerom bolo pomôcť malým prváčikom – hrať sa s nimi, rozprávať, pomôcť im z domácimi úlohami, aby sme im uľahčili obdobie adaptácie.

Chceli sme tiež pomôcť našim vychovávateľkám, sami sme videli, že začiatok školáka je veľmi náročný. Spoznali sme veľa dobrých a milých detí, navzájom sme sa na seba tešili. Keďže aj staršie deti chceli našu spoločnosť, postupne sme sa venovali aj druhákovi a tretiakovi. Spoločne sme vyrábali rôzne predmety, pripravovali hry, maľovali sme, chodili sme na prechádzky. Naša spolužiačka Simonka si dokonca kúpila knihu, v ktorej boli námety a rôzne výrobky, aby sme ich mohli deti naučiť. Naša pomoc skončila v máji, ale s deťmi sa chodíme hrať aj teraz a uvažujeme, že pomôžeme aj na budúci školský rok.“

List napísali a skutok vykonali Aneta Kulíšková, Alexandra Kuchtová, Barbora Mičová, Natália Žáková, Simona Vrtalová, Patrik Laho, Adrián Janoviček a Vladimír Macek, v šk. roku 2015/2016 žiaci 7. triedy, ZŠ Sadová 620, Senica

Dobrý nápad / list E

Žiaci pripravujú a realizujú programy pre starých ľudí v hospici

„Neoddeliteľnou súčasťou mojej rodiny sú starí rodičia. Som s nimi každý deň, aj keď spolu nebývame. Učím sa od nich, starajú sa o mňa, pomáhajú mi, kým sú rodičia v práci. Neuvedomovala som si, že to nie je bežné vo všetkých rodinách.

Oproti nášho domu postavili HOSPIC. Pred Vianocami sme tak, ako každý rok piekli v škole spolu triednou učiteľkou, spolužiakmi a našimi mamkami vianočné medovničky. Ani neviem presne komu zišlo na um, že časť medovničiek môžeme odnieť do HOSPICU starým, ktorí tu z rôznych dôvodov dožívajú svoj život. Neviete si ani len predstaviť tú radosť v ich očiach. Bolo to moje, vlastne naše prvé stretnutie s opustenými ľuďmi.

A tu sa to začalo.

Priateľstvo pokračovalo ďalej. V marci – Mesiaci kníh, sme ich chceli potešiť čítaním príbehov z Biblie. Len čo sme im prečítali prvý príbeh, jedna babička zobrala knihu a začala čítať nám, ďalšia nám začala spievať, iná doniesla cukríky. Neskôr začali rozprávať svoje životné príbehy zo svojho detstva. Len sme tak sedeli s otvorenými ústami a počúvali neuveriteľné príbehy. Nečakali sme, že nás tak rýchlo a s láskou prijmu medzi seba. Každý deň počas celého týždňa sme od nich odchádzali s plnými hlavami neuveriteľných dobrodružstiev a srdcami plnými nových príjemných pocitov. V škole sme sa zhodli na tom, že z ich príbehov by sa dali písať neuveriteľné romány. Knihy o živote úžasných ľudí, o ktorých prítomnosti v našej blízkosti sme ani len netušili. Asi to aj skúsime, aby zostala pamiatka aj na nich – pre nás zo začiatku úplne cudzích ľudí. A pripojíme aj fotky, aby nám zostala spomienka na ľudí, na ktorých príbuzní zabudli alebo nemajú kvôli uponáhlanému spôsobu života čas.

Viem, toto nie sú tie najúžasnejšie detské činy roka, ale za tie iskierky šťastia v ich očiach, že ktosi prejavil záujem ich vypočuť, to stálo za to. A ja viem, aj oni obohatili nás, a preto naše priateľstvo pokračuje.“

List napísala Lucia Šarišská, v šk. roku 2015/2016 žiačka 8. triedy, skutok vykonal kolektív detí v šk. roku 2015/2016 8. trieda, ZŠ s MŠ Školská 28, Chminianska Nová Ves

CENA SAŠKY FISCHEROVEJ – MALÝ VEĽKÝ ČIN

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List A **Klára vyrobila plagát, upozorňujúci na problémy psíkov**

„Som ôsmačka a už od malička milujem zvieratá. Práve preto už niekoľko rokov chodím do útulku Hafkáči. Sama mám dvoch psíkov a vždy mi je ľúto, keď vidím, že niektorí psíkovia žijú bez majiteľov, ktorí by ich mohli mať radi. Dostala som skvelý nápad, že by sme mohli pomôcť my, žiaci. Vytvorila som plagát, na ktorom som upozornila na problémy psíkov, obzvlášť tých v útulkoch. Do každej triedy som priniesla zoznam vecí, ktoré by sa v útulku mohli zísť a všetkých žiakov som poprosila o pomoc. Oslovila som ich, že ak majú doma nepotrebné deky, osušky, plachty, hračky alebo majú možnosť zaobstaráť granule, môžu mi ich priniesť do triedy. A vyšlo mi to! Do zbierky sa zapojili žiaci aj učitelia. Som veľmi rada, že aspoň takto sme mohli pomôcť bezbranným zvieratám, ktoré nie svojou vinou skončili v útulku.“

List napísala a skutok vykonala Klára Šadláková, v šk. roku 2015/2016 žiačka 8. triedy, ZŠ Rozkvet 2047, Považská Bystrica

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List B **Kirill sa zastal spolužiaka**

„Môj spolužiak Kirill je nielen dobrý kamarát, ale aj dobrý človek. Pomáha tým, ktorých má rád, ale aj tým, ktorých nemá rád. Obdivujem ho v tom, že nech sa stane čokoľvek, optimizmus má pripravený v každej chvíli. Na škole máme žiaka, ktorému sa neustále vysmievali. Kirill sa ho snažil vždy obrániť. Keď naňho spolužiaci nadávajú, Kirill im povie, aby prestali. Pre tohto chlapca to znamená veľa. Už len to, že mu neublížujú slovami je výhra. Nikdy mu nikto zo spolužiakov neublížil, ale vždy si naňho našli posmešky. V poslednej dobe sa správanie spolužiakov k nemu

zlepšilo. Už ho nevidím plakať na lavičke a pevne verím, že ak to pôjde takto ďalej, nájde si viacerých a dúfam, že aj dobrých kamarátov. Kirill mu v tom veľmi pomohol. A som rád, že Kirill je vzorom ako pre mňa, tak aj ostatných spolužiakov.“

Skutok napísal Nikolas Cvečka, skutok vykonal Kirill Shcherbinin, v šk. roku 2015/2016
žiaci 6. triedy, ZŠ Záhorácka 919, Borský Mikuláš

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List C Trieda meria život dobrými skutkami

„Všetko sa to začalo, keď sa mi dostala do rúk knižka k projektu Detský čin roka. Pracujem ako vychovávateľka v školskom klube detí. Jedného dňa som z nej čítala mojim tretiakom príbehy detí, ktoré bez rozdielu veku dokázali veľké činy – dokonca aj zachrániť ľudský život. Deti kniha veľmi zaujala a po každom prečítanom príbehu sa v triede rozpútala živá diskusia o príbehu, deti spomínali čo sa stalo im a ako sa zachovali. Napadlo mi podporiť deti v konaní dobrých skutkov a povzbudiť ich, aby si viac všímali čo sa okolo nich deje. A tak vznikla naša Kronika dobrých skutkov, ktorú dostalo každé dieťa na jeden týždeň a jeho úlohou bolo zapisovať, čo všetko za ten týždeň zažilo, komu pomohlo a tiež mohli pripojiť aj peknú kresbičku. Po týždni deti kroniku priniesli do školy a pred celou triedou prečítali svoje dobré skutky. Deťom sa to veľmi páčilo a vždy nedočkavo čakali na nové príbehy a aj na to, koho žreb určí ako ďalšieho v poradí. Všimla som si, že deti písali väčšinou o skutkoch, ktoré vykonal mimo školu a tak sa zrodil ďalší nápad – vyhlásila som triednu súťaž Metre dobrých skutkov - pomoc spolužiakom. Na realizáciu sme použili papierové metre aké sú bežne dostupné v hobby obchodoch, deti si ich podľa vlastnej fantázie vyfarbili a potom sme ich zavesili na stenu. Vedľa metrov som deťom zavesila zarámovaný citát od Senecu: „Život meriame skutkami, nie časom a deti k citátu pripísali svoje predstavy, ako by oni chceli pomáhať spolužiakom. Súťaž spočívala v tom, že sme si vždy po návrate z obeda odstrihávali z papierových metrov toľko centimetrov, koľko dobrých skutkov za ten deň jednotlivé deti vykonal. V apríli sa nešťastne počas tréningu zranil žiak z našej triedy Patrik. Vyšetrenia ukázali, že má zlomenú nohu a do školy nepríde asi šesť týždňov. To bola ďalšia príležitosť pomôcť. Vyrobili sme pre Patka plagát, na ktorý deti do pestrofarebných srdiečok napísali svoje vyznania ako im chýba, že sa už naňho tešia, niektorí pridali telefónne číslo či pekný obrázok. Patko chodil do školy len na preskúšanie a tak sme ho raz takto prekvapili a doniesli sme mu plagát a pridali sme aj zopár pesničiek z besiedky, ktorej sa kvôli zraneniu nemohol zúčastniť. Bol veľmi prekvapený z našej návštevy a jeho úsmev bol pre nás odmenou. Nakoniec Patko prišiel do školy až na koncoročné vysvedčenie a keďže vieme, že rád maškrtí, chceli sme ho prekvapiť tortou. Pomohla nám ju upiecť Karolínkina babička a Patko ako správny kamarát sa so všetkými rozdelil. Potom nastal čas vyhodnotiť aj našu súťaž metre dobrých skutkov. Každý sa snažil a preto dostali odmenu všetky deti, či už školské potreby, sladkosť a tí najusilovnejší pekné knihy.“

List napísala Andrea Hubalová, vychovávateľka, skutky vykonal kolektív žiakov,
v šk. roku 2015/2016 žiaci 3. triedy, ZŠ Podzáhradná 51, Bratislava

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List D Deti pomáhajú spolužiakovi prekonať problém z fóbie z gombíkov

„Dobrý deň. Chcela by som prispieť príbehom o deťoch z mojej triedy. V tomto čase už končia tretí ročník. V triede máme spolužiaka Paľka, u ktorého sa už v druhom ročníku začala prejavovať fóbia z gombíkov. Áno, z tých malých neškodných predmetov s dierkami. Paľko už od predškolského

veku mal apatiu voči gombíkom. Odtŕhal ich z paplónov či košiel. V škole sa od nás odťahoval vždy, keď sme mali gombík na košeli, alebo svetríku. Neskôr jeho fóbia prerástla až do rozmerov, že slovo gombík nemohol ani len počuť. Mojim deťom to bolo najskôr smiešne, ale neskôr si uvedomovali, že Paľkovi to veľmi ubližuje. Zachovali sa úplne inak, než som od nich čakala. Namiesto zámerného strašenia chceli Paľkovi skutočne pomôcť. A tak sa začali navzájom upozorňovať na gombíky na oblečení. „Dnes nechod' zbytočne k Paľkovi, aby sa nebál. Máš na sebe gombík!“ často si hovorievali. V treťom ročníku dokonca sledovali texty v čítankách, aby ma vopred upozornili na „to“ slovo. Vždy sme slovo prelepili papierikom so slovom „pupček, tlačidlo“. Paľko si slovo gombík neuvedomuje už tak často. Z našej triedy tak odišiel strach, výskanie a plač. Pre niekoho môže byť tento príbeh maličkosťou, pre Paľka je to ale veľmi dôležité. Z maličkostí sa totiž skladá svet. Deti svojou vlastnou iniciatívou a toleranciou prispievajú k Paľkovým lepším dňom. A ja som hrdá učiteľka.“

List napísala Mgr. Lenka Dibalová, pedagóg, skutok vykonal kolektív žiakov,
v šk. roku 2015/2016 žiaci 3. triedy, ZŠ Pribinova 1, Zlaté Moravce

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List E Pomoc ľuďom i rodine

„Volám sa Lukáš Gábor, mám 13 rokov, bývam v Batizovciach a chodím so ŠZŠ vo Svite. Ja veľmi rád pomáham ujovi. On chová kravu, kozy, prasiatka, zajace, barany. Ja každý deň kŕmim, dojím, zoberiem kravu na pašu, dám jej seno, prasiatkam pripravím šrot, zajacom natrhám púpavu, baranky kŕmim mliekom z fľašky. Táto práca ma veľmi baví. Keď budem veľký, kúpim si vlastné zvieratká.“

List napísal Lukáš Gábor, v šk. roku 2015/2016
žiak 6. triedy A variant, ŠZŠ Mierová 166/171, Svit

„Volám sa Róbert Pačaj mám 16 rokov bývam v Batizovciach a chodím ŠZŠ vo Svite. V zime bola v dedine na snehu havária. V aute boli teta, ujo a dieťa. Auto silno narazilo do stĺpa. Nikto nezomrel, ale teta keď vystúpila nemohla vôbec chodiť. Ja som ju zobral na ruky a zaniel som ju ku babke. Oni už potom volali záchranku a vzali ju na vozíku do nemocnice. Som rád, že to všetci prežili lebo auto bolo veľmi rozbité.“

List napísal Róbert Pačaj, v šk. roku 2015/2016
žiak 9. triedy B variant, ŠZŠ Mierová 166/171, Svit

detský čin roka

Hlasovací lístok

rok 2016

Škola:	Trieda:
--------	---------

Zaznamenajte, prosím, počet pridelených hlasov k jednotlivým listom.

	LIST A	LIST B	LIST C	LIST D	LIST E
1. kategória					
2. kategória					
3. kategória					
4. kategória					
5. kategória					
6. kategória					
Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin					

Počet hlasujúcich detí celkovo:

Podpis pedagóga:

ĎAKUJEME

všetkým deťom, ktoré svojím dobrým skutkom podporili dobro.

ĎAKUJEME

všetkým deťom, ktoré si všimli dobré skutky iných detí a napísali o nich.

ĎAKUJEME

pedagógom, že sa s deťmi rozprávali a motivovali ich k zapojeniu sa do ankety.

ĎAKUJEME

všetkým dospelým, ktorí deti citlivo a s láskou ocenili.

ĎAKUJEME

všetkým detským porotcom za podporu dobrých skutkov hlasovaním v detskej porote.

ĎAKUJEME

Všetkým projektovým partnerom, priateľom, známymi neznámym ľuďom za podporu projektu.

Radi Vám poskytneme podrobnejšie informácie o projekte:

OZ Detský čin roka

Ševčenkova 21

851 01 Bratislava

Magdaléna Fábryová – koordinátor projektu

mobil: 0907 797 236

e-mail: magda.fabryova@detskycin.sk

www.detskycin.sk

detský čin roka

Kategória:	
Meno a priezvisko:	
Trieda:	
Adresa školy:	
Súhlas zákonného zástupcu:	

Súhlasím s zverejnením listu v médiách.	
Podpis zákonného zástupcu:	